

220

Besluit van 4 mei 1990, houdende wijziging van het Bevoegdhedenbesluit WBO en de bijlage behorende bij het Onderwijskundig besluit ISOVSO in verband met de aanwijzing van bevoegdheden

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van de Staatssecretaris van Onderwijs en Wetenschappen van 28 augustus 1989, nr. 89014007/2415, centrale directie Wetgeving en Juridische Zaken;

Gelet op artikel 116, vierde lid, van de Wet op het basisonderwijs en artikel 111, vierde en zesde lid, van de Interimwet op het speciaal onderwijs en het voortgezet speciaal onderwijs;

De Onderwijsraad gehoord (advies van 23 mei 1989, nr. OR 1/2167 P);

De Raad van State gehoord (advies van 21 februari 1990, nr. W05.89.0516);

Gezien het nader rapport van voornoemde staatssecretaris van 25 april 1990, nr. 90030662/2415, centrale directie Wetgeving en Juridische Zaken;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Artikel I

In het Bevoegdhedenbesluit WBO (Stb. 1986, 572) worden de volgende wijzigingen aangebracht:

A

Aan artikel 3 wordt onder toevoeging aan het slot van een puntkomma een onderdeel k toegevoegd, luidende:

k. het getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de vierjarige voltijdse studierichting leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in lichamelijke oefening.

B

Aan artikel 4 worden onder verandering van de punt aan het slot in een puntkomma de onderdelen s en t toegevoegd, luidende:

s. het getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de samengestelde voltijdse studierichting met een cursusduur van ten minste 4 jaren van leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in tekenen;

t. het getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de vierjarige voltijdse studierichting opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad, samengesteld uit 2 studierichtingsdelen (vakken), waarvan een deel het vak tekenen betreft.

C

1. In artikel 4a, onderdeel a, wordt voor de puntkomma ingevoegd:
, uitgereikt voor 1 september 1988.

2. Aan artikel 4a worden onder verandering van de punt aan het slot in een puntkomma de onderdelen h, i en j toegevoegd, luidende:

h. het getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de samengestelde voltijdse dan wel deeltijdse studierichting met een cursusduur van ten minste 4 jaren muziekonderwijs A algemene muzikale vorming;

i. het getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de samengestelde voltijdse dan wel deeltijdse studierichting met een cursusduur van ten minste 4 jaren muziekonderwijs B schoolmuziek;

j. het getuigschrift van met goed gevolg afgelegd examen van de opleiding van de tweede fase tot leraar in het voortgezet onderwijs als bedoeld in artikel 18, derde lid, van de Wet op het wetenschappelijk onderwijs (Stb. 1986, 414), voor het vak muziek.

D

Aan artikel 5 worden onder verandering van de punt aan het slot in een puntkomma de onderdelen y tot en met cc toegevoegd, luidende:

y. het getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de samengestelde voltijdse studierichting met een cursusduur van ten minste 4 jaren van leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in handvaardigheid;

z. het getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de samengestelde voltijdse studierichting met een cursusduur van ten minste 4 jaren van leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in textiele werkvormen;

aa. het getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de tweejarige deeltijdse samengestelde studierichting handvaardigheid (handenarbeid) B;

bb. het getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de vierjarige voltijdse studierichting opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad, samengesteld uit 2 studierichtingsdelen (vakken), waarvan een deel het vak textiele werkvormen betreft;

cc. het getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de vierjarige voltijdse studierichting opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad, samengesteld uit 2 studierichtingsdelen (vakken), waarvan een deel het vak handvaardigheid betreft.

E

Aan artikel 6 worden onder verandering van de punt aan het slot in een puntkomma de onderdelen k tot en met o toegevoegd, luidende:

k. de akte van bekwaamheid van de derde graad, welke krachtens artikel III van de wet van 4 juli 1985 (Stb. 408) tot uiterlijk 1 augustus 1989 kan worden uitgereikt, tot het geven van voortgezet onderwijs in het vak Fries;

l. de akte van bekwaamheid van de tweede graad bedoeld in artikel 29, vierde lid onder a, van de Wet op het voortgezet onderwijs (Stb. 1986, 552) tot het geven van voortgezet onderwijs in het vak Fries;

m. het getuigschrift van met goed gevolg afgelegd examen van de opleiding van de tweede fase tot leraar in het voortgezet onderwijs, bedoeld in artikel 18, derde lid, van de Wet op het wetenschappelijk onderwijs voor het vak Fries;

n. het getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de vierjarige deeltijdse studierichting leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Fries;

o. het getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de ten minste tweejarige deeltijdse studierichting leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Fries.

F

In artikel 6a wordt onderdeel a vervangen door:

a. het getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de studierichting die voorbereid is op het beroep van leraar basisonderwijs waarop is vermeld dat examen is afgelegd in het onderdeel Friese taal;

Artikel II

In de bijlage bij het Onderwijskundig besluit ISOVSO (Stb. 1985, 517)¹ worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1. In de begripsomschrijving wordt voor «p.d.v.» ingevoegd:

p.d. = het pedagogisch diploma afgegeven door een van de avondscholen van het Nederlands Genootschap tot Opleiding van Leraren voor het Beroepsonderwijs of het pedagogisch getuigschrift voor het nijverheidsonderwijs verkregen ingevolge het Besluit Pedagogisch Getuigschrift NO;

2. In de kolom Onderwijsactiviteiten wordt «*Friese taal* (kennisge-bieden; art. 12, eerste lid onder e, ISOVSO)» vervangen door: «*Friese taal* (art. 12, zesde lid, ISOVSO)», en wordt «*Friese taal* (art. 13, tweede lid, ISOVSO)» vervangen door: «*Friese taal* (art. 13, derde lid, ISOVSO)».

3. Het opschrift «OWVO-nrs.» boven de kolommen wordt telkens vervangen door: (O)WVO-nrs.

4. Aan de bewijzen van bekwaamheid die naast de in het eerste lid van artikel 111 ISOVSO genoemde, bevoegdheid verlenen tot het geven van speciaal onderwijs wordt toegevoegd bij de onderwijsactiviteit

a. *Muziek*

1°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «9.13 (a)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de samengestelde voltijdse dan wel deeltijdse studierichting met een cursusduur van ten minste 4 jaren muziekonderwijs A algemene muzikale vorming;

2°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «9.13 (c)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de samengestelde voltijdse dan wel deeltijdse studierichting met een cursusduur van ten minste 4 jaren muziekonderwijs B schoolmuziek;

3°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «1.5» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift van met goed gevolg afgelegd doctoraal-examen muziekwetenschap, uitgereikt voor 1 september 1988;

4°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «1.17» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift van met goed gevolg afgelegd examen van de opleiding van de tweede fase tot leraar in het voortgezet onderwijs als bedoeld in artikel 18, derde lid, van de Wet op het wetenschappelijk onderwijs (Stb. 1986, 414), voor het vak muziek;

b. *Tekenen*

1°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «8.5 (a)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de samengestelde voltijdse studierichting met een cursusduur van ten minste 4 jaren van leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in tekenen;

2°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «7.3 (m)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de vierjarige voltijdse studierichting opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad, samengesteld uit 2 studierichtingsdelen (vakken), waarvan een deel het vak tekenen betreft;

3°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «5.4» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – Nd + p.d. (handwerken, stofversieren);

4°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «5.9» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – Nht + p.d. (handvaardigheid/tekenen);

5°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «5.27» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – NIIa + p.d. (technisch schetsen);

6°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «5.28» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – NIIb + p.d. (decoratief tekenen);

7°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «5.39» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – NXI + p.d. (modetekenen);

8°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «8.4 (a)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – diploma van een school voor kunstonderwijs op het terrein van de beeldende kunsten, afdeling opleiding leraren op eerste-graadsniveau tekenen;

c. *Lichamelijke oefening*

1°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «2.40» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de vierjarige voltijdse studierichting leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in lichamelijke oefening;

2°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «5.7» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – Ngy + p.d. (lichamelijke oefening);

d. *Handvaardigheid*

1°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «8.5 (b)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de samengestelde voltijdse studierichting met een cursusduur van ten minste 4 jaren van leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in handvaardigheid;

2°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «8.5 (c)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de samengestelde voltijdse studierichting met een cursusduur van ten minste 4 jaren van leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in textiele werkvormen;

3°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «8.6» en in de kolom Bewijzen van

bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de tweejarige deeltijdse samengestelde studierichting handvaardigheid (handenarbeid) B;

4°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «7.3 (k)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de vierjarige voltijdse studierichting opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad, samengesteld uit 2 studierichtingsdelen (vakken), waarvan een deel het vak textiele werkvormen betreft;

5°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «7.3 (l)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de vierjarige voltijdse studierichting opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad, samengesteld uit 2 studierichtingsdelen (vakken), waarvan een deel het vak handvaardigheid betreft;

6°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «5.4» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – Nd + p.d. (handwerken, stofversieren);

7°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «5.9» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – Nht + p.d. (handvaardigheid/tekenen);

8°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «5.18» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – Nq + p.d. (naaldvakken);

9°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «5.19» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – Nr + p.d. (naaldvakken);

10°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «5.48» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – NXX + p.d. (kinderverzorging en -opvoeding);

11°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «6.1 (e)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – diploma van een uit 's Rijks kas bekostigde tweede-graadsapplicatiecursus textiele werkvormen;

12°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «7.1 (l)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – akte van bekwaamheid van de tweede graad in 2 vakken waaronder textiele werkvormen dan wel akte van bekwaamheid van de tweede graad in textiele werkvormen tevens getuigschrift tot het geven van godsdienstonderwijs, uitgereikt door de instituten voor de opleiding van leraren, die uit de openbare kas bekostigd zijn krachtens de Experimentenwet onderwijs (zgn. NLO's);

13°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «7.1 (m)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – akte van bekwaamheid van de tweede graad in 2 vakken waaronder handvaardigheid dan wel akte van bekwaamheid van de tweede graad in handvaardigheid tevens getuigschrift tot het geven van godsdienstonderwijs, uitgereikt door de instituten voor de opleiding van leraren, die uit de openbare kas bekostigd zijn krachtens de Experimentenwet onderwijs (zgn. NLO's);

14°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «7.2 (l)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – akte van bekwaamheid van de derde graad in 2 vakken waaronder textiele werkvormen dan wel akte van bekwaamheid van de derde graad in textiele werkvormen tevens getuigschrift tot het geven van godsdienstonderwijs, uitgereikt door de instituten voor de opleiding van leraren, die uit de openbare kas bekostigd zijn krachtens de Experimentenwet onderwijs (zgn. NLO's);

15°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «7.2 (m)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – akte van bekwaamheid van de derde graad in 2 vakken waaronder handvaardigheid dan wel akte van bekwaamheid van de derde graad in handvaardigheid tevens getuigschrift tot het geven van godsdienstonderwijs, uitgereikt door de instituten voor de opleiding van leraren, die uit de openbare kas bekostigd zijn krachtens de Experimentenwet onderwijs (zgn. NLO's);

16°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «8.4 (b en c)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – diploma van een school voor kunstonderwijs op het terrein van de beeldende kunsten, afdeling opleiding leraren op eerste-graadsniveau in handvaardigheid of textiele werkvormen;

e. *Huishoudkunde*

1°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «7.3 (n)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de vierjarige voltijdse studierichting opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad, samengesteld uit 2 studierichtingsdelen (vakken), waarvan een deel het vak huishoudkunde betreft;

2°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «1.28 (A)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – diploma van landbouwkundig ingenieur verkregen op grond van een examen afgelegd volgens het Landbouwhogeschoolstatuut 1935 (besluit van 4 mei 1935, Stb. 95), zoals gewijzigd bij besluit van 27 juni 1950, Stb. K 271, en van 24 juli 1954, Stb. 370, indien afgestudeerd in een der richtingen XIII (landbouwhuishoudkunde, huishoudtechnische richting) of XIV (landbouwhuishoudkunde, maatschappelijke richting);

3°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «1.28 (B)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – diploma van landbouwkundig ingenieur verkregen op grond van een examen afgelegd volgens het Landbouwhogeschoolstatuut 1956 (besluit van 19 juli 1956, Stb. 417, zoals gewijzigd bij besluit van 22 augustus 1962, Stb. 326), indien afgestudeerd in een der richtingen XXI (landbouwhuishoudwetenschappen, technische richting) of XXII (landbouwhuishoudwetenschappen, sociaal-economische richting);

4°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «1.28 (C)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift van met goed gevolg afgelegd doctoraal-examen verkregen op grond van een examen afgelegd volgens het Academisch statuut (besluit van 11 september 1963, Stb. 380, zoals ter zake gewijzigd bij besluit van 24 oktober 1970, Stb. 507) in een der studierichtingen van de faculteit der landbouwwetenschappen zoals bedoeld in de artikelen 173a tot en met r van genoemd Statuut, indien afgestudeerd in de studierichting NM40 (huishoudwetenschappen);

5°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «3.16» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – akte van bekwaamheid tot het geven van lager onderwijs in de huishoudkunde (akte v);

6°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «5.36» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – NVII + p.d. (huishoudkunde);

7°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «5.37» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – NVIII + p.d. (huishoudkunde);

8°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «5.40» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – NXII + p.d. (huishoudkunde);

9°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «5.45» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – NXVII + p.d. (huishoudkunde);

10°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «5.46» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – NXVIII + p.d. (huishoudkunde);

11°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «5.47» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – NXIX + p.d. (landbouwhuishoudkunde);

12°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «6.1 (d)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – diploma van een uit 's Rijks kas bekostigde tweede-graadsapplicatiecursus huishoudkunde;

13°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «7.1 (o)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – akte van bekwaamheid van de tweede graad in 2 vakken waaronder huishoudkunde dan wel akte van bekwaamheid van de tweede graad in huishoudkunde tevens getuigschrift tot het geven van godsdienstonderwijs, uitgereikt door de instituten voor de opleiding van leraren, die uit de openbare kas bekostigd zijn krachtens de Experimentenwet onderwijs (zgn. NLO's);

14°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «7.2 (o)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – akte van bekwaamheid van de derde graad in 2 vakken

waaronder huishoudkunde dan wel akte van bekwaamheid van de derde graad in huishoudkunde tevens getuigschrift tot het geven van godsdienstonderwijs, uitgereikt door de instituten voor de opleiding van leraren, die uit de openbare kas bekostigd zijn krachtens de Experimentenwet onderwijs (zgn. NLO's);

15°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «17.8» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – Belgisch-Nederlandstalig diploma van geaggregeerde van het lager technisch onderwijs, afdeling huishoudkunde of landbouwhuishoudkunde;

f. *Friese taal*

1°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «2.41» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de vierjarige deeltijdse studierichting leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Fries;

2°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «2.42» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de ten minste tweejarige deeltijdse studierichting leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Fries;

3°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «1.2» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift van met goed gevolg afgelegd doctoraal-examen in de studierichting Fries van de faculteit der letteren, indien in het bezit van het bewijs van p.d.v. voor het vak Fries (aantekening op getuigschrift);

4°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «1.3» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift van met goed gevolg afgelegd doctoraal-examen geschiedenis, indien in het bezit van het bewijs van p.d.v. voor het vak Fries (aantekening op getuigschrift) en indien tevens Friese taal- en letterkunde (in volle omvang) bijvak was van het doctoraal-examen;

5°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «1.4 (a)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift van met goed gevolg afgelegd doctoraal-examen kunstgeschiedenis en archeologie, indien in het bezit van het bewijs van p.d.v. voor het vak Fries (aantekening op getuigschrift) en indien tevens Friese taal- en letterkunde (in volle omvang) bijvak was van het doctoraal-examen;

6°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «1.4 (b)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift van met goed gevolg afgelegd doctoraal-examen archeologie, indien in het bezit van het bewijs van p.d.v. voor het vak Fries (aantekening op getuigschrift) en indien tevens Friese taal- en letterkunde (in volle omvang) bijvak was van het doctoraal-examen;

7°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «11.8» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – akte van bekwaamheid van de derde graad welke krachtens artikel III van de wet van 4 juli 1985 (Stb. 408) tot uiterlijk 1 augustus 1989 kan worden uitgereikt tot het geven van voortgezet onderwijs in het vak Fries;

8°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «11.23» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: akte van bekwaamheid van de tweede graad als bedoeld in artikel 29, vierde lid onder a, van de Wet op het voortgezet onderwijs, tot het geven van voortgezet onderwijs in het vak Fries;

9°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «1.10» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: getuigschrift van met goed gevolg afgelegd examen van de opleiding van de tweede fase tot leraar in het voortgezet onderwijs als bedoeld in artikel 18, derde lid, van de Wet op het wetenschappelijk onderwijs, voor het vak Fries.

5. Voor «De bewijzen van bekwaamheid bedoeld in het derde lid van artikel 111, verlenen bevoegdheid tot het geven van voortgezet speciaal onderwijs voor de onderscheiden onderwijsactiviteiten zoals hieronder is aangegeven» wordt ingevoegd:

De bewijzen van bekwaamheid bedoeld in het eerste lid van artikel

111, die tevens bevoegdheid verlenen tot het geven van speciaal onderwijs in de onderwijsactiviteit Friese taal, zijn:

Onderwijsactiviteiten	Bewijzen van bekwaamheid
<i>Friese taal</i> (art. 12, zesde lid, ISOVSO)	<ul style="list-style-type: none">– getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de studierichting die voorbereid op het beroep van leraar basisonderwijs, waarop is vermeld dat examen is afgelegd in het onderdeel Friese taal;<ul style="list-style-type: none">– akte van bekwaamheid als onderwijzer of volledig bevoegd onderwijzer met de op deze akte aangetekende bevoegdheid tot het geven van onderwijs in de Friese taal (aantekening w);– akte van bekwaamheid als onderwijzer of volledig bevoegd onderwijzer waaraan niet tevens de bevoegdheid tot het geven van onderwijs in de Friese taal is verbonden (aantekening w) te zamen met een verklaring dat de lessen in het vak Fries zijn gevolgd, uitgereikt door het bevoegd gezag van de hierna genoemde opleidingsscholen in de daarachter genoemde jaren:<ul style="list-style-type: none">* de Christelijke opleidingsschool voor onderwijzers «Claercamp» te Dokkum, 1976 tot en met 1981;* de Christelijke opleidingsschool voor onderwijzers «De Him» te Sneek, 1977 tot en met 1981;* de Rijksopleidingsschool voor onderwijzers te Heerenveen, 1978 tot en met 1981;* de Rijksopleidingsschool voor onderwijzers te Leeuwarden, 1979 tot en met 1981;* de Rijksopleidingsschool voor onderwijzers te Drachten, 1979 tot en met 1981;* de Christelijke opleidingsschool voor onderwijzers van het Ichtus College te Drachten, 1980 en 1981;* de Christelijke opleidingsschool voor onderwijzers «Mariënborg» te Leeuwarden 1979 tot en met 1981;* de Rooms-katholieke opleidingsschool voor onderwijzers te Steenwijkerwold, 1982;– akte van bekwaamheid als onderwijzer, volledig bevoegd onderwijzer, hoofdonderwijzer, leidster bij het kleuteronderwijs, of hoofdleidster bij het kleuteronderwijs, te zamen met<ul style="list-style-type: none">* een verklaring waaruit blijkt dat met gunstig resultaat een uit 's Rijks kas bekostigde applicatiecursus Friese taal is gevolgd;* een van de akten, diploma's of getuigschriften, genoemd onder de bewijzen van bekwaamheid die naast de in het eerste lid van artikel 111 ISOVSO genoemde, bevoegdheid verlenen tot het geven van speciaal onderwijs in de onderwijsactiviteit Friese taal.

6. Aan de bewijzen van bekwaamheid die bevoegdheid verlenen tot het geven van voortgezet speciaal onderwijs wordt toegevoegd bij de onderwijsactiviteit

a. *Nederlandse taal*

1°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «2.41 (i)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de vierjarige deeltijdse studierichting leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Nederlands;

2°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «2.42 (i)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de ten minste tweejarige deeltijdse studierichting leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Nederlands;

3°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «7.3 (a)» en in de kolom Bewijzen van

bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de vierjarige voltijdse studierichting opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad, samengesteld uit 2 studierichtingsdelen (vakken), waarvan een deel het vak Nederlands betreft;

4°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «II.11» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – akte van bekwaamheid van de derde graad welke krachtens artikel III van de wet van 4 juli 1985 (Stb. 408) tot uiterlijk 1 augustus 1989 kan worden uitgereikt tot het geven van voortgezet onderwijs in het vak Nederlands;

5°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «II.26» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – akte van bekwaamheid van de tweede graad als bedoeld in artikel 29, vierde lid onder a, van de Wet op het voortgezet onderwijs, tot het geven van voortgezet onderwijs in het vak Nederlands;

6°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «I.19» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift van met goed gevolg afgelegd examen van de opleiding van de tweede fase tot leraar in het voortgezet onderwijs als bedoeld in artikel 18, derde lid, van de Wet op het wetenschappelijk onderwijs, voor het vak Nederlands;

b. *Geschiedenis waaronder staatsinrichting*

1°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «2.41 (g)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de vierjarige deeltijdse studierichting leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in geschiedenis;

2°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «2.42 (g)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de ten minste tweejarige deeltijdse studierichting leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in geschiedenis;

3°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «7.3 (e)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de vierjarige voltijdse studierichting opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad, samengesteld uit 2 studierichtingsdelen (vakken), waarvan een deel het vak geschiedenis betreft;

4°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «II.9» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – akte van bekwaamheid van de derde graad welke krachtens artikel III van de wet van 4 juli 1985 (Stb. 408) tot uiterlijk 1 augustus 1989 kan worden uitgereikt tot het geven van voortgezet onderwijs in het vak geschiedenis;

5°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «II.24» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – akte van bekwaamheid van de tweede graad als bedoeld in artikel 29, vierde lid onder a, van de Wet op het voortgezet onderwijs, tot het geven van voortgezet onderwijs in het vak geschiedenis;

6°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «I.11» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift van met goed gevolg afgelegd examen van de opleiding van de tweede fase tot leraar in het voortgezet onderwijs als bedoeld in artikel 18, derde lid, van de Wet op het wetenschappelijk onderwijs, voor het vak geschiedenis;

c. *Aardrijkskunde*

1°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «2.41 (a)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de vierjarige deeltijdse studierichting leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in aardrijkskunde;

2°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «2.42 (a)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de ten minste tweejarige deeltijdse

studierichting leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in aardrijkskunde;

3°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «7.3 (f)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de vierjarige voltijdse studierichting opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad, samengesteld uit 2 studierichtingsdelen (vakken), waarvan een deel het vak aardrijkskunde betreft;

4°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «11.1» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – akte van bekwaamheid van de derde graad welke krachtens artikel III van de wet van 4 juli 1985 (Stb. 408) tot uiterlijk 1 augustus 1989 kan worden uitgereikt tot het geven van voortgezet onderwijs in het vak aardrijkskunde;

5°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «11.16» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – akte van bekwaamheid van de tweede graad als bedoeld in artikel 29, vierde lid onder a, van de Wet op het voortgezet onderwijs, tot het geven van voortgezet onderwijs in het vak aardrijkskunde;

6°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «1.1» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift van met goed gevolg afgelegd examen van de opleiding van de tweede fase tot leraar in het voortgezet onderwijs als bedoeld in artikel 18, derde lid, van de Wet op het wetenschappelijk onderwijs, voor het vak aardrijkskunde;

d. *Maatschappijleer*

1°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «2.42 (a)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de ten minste tweejarige deeltijdse studierichting leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in aardrijkskunde, indien blijkt aantekening op de achterzijde van het getuigschrift het aanvullend programma maatschappijleer/maatschappelijke begeleiding deel heeft uitgemaakt van het examen;

2°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «2.42 (g)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de ten minste tweejarige deeltijdse studierichting leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in geschiedenis, indien blijkt aantekening op de achterzijde van het getuigschrift het aanvullend programma maatschappijleer/maatschappelijke begeleiding deel heeft uitgemaakt van het examen;

3°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «2.42 (m)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de ten minste tweejarige deeltijdse studierichting leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in pedagogiek, indien blijkt aantekening op de achterzijde van het getuigschrift het aanvullend programma maatschappijleer/maatschappelijke begeleiding deel heeft uitgemaakt van het examen;

4°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «2.42 (n)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de ten minste tweejarige deeltijdse studierichting leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in algemene economie, indien blijkt aantekening op de achterzijde van het getuigschrift het aanvullend programma maatschappijleer/maatschappelijke begeleiding deel heeft uitgemaakt van het examen;

5°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «2.42 (o)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de ten minste tweejarige deeltijdse studierichting leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in bedrijfs-economie, indien blijkt aantekening op de achterzijde van het getuigschrift het aanvullend programma maatschappijleer/maatschappelijke begeleiding deel heeft uitgemaakt van het examen;

6°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «7.3 (s)» en in de kolom Bewijzen van

bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de vierjarige voltijdse studierichting opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad, samengesteld uit 2 studierichtingsdelen (vakken), waarvan een deel het vak maatschappijleer betreft;

7°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «1.16» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift van met goed gevolg afgelegd examen van de opleiding van de tweede fase tot leraar in het voortgezet onderwijs als bedoeld in artikel 18, derde lid, van de Wet op het wetenschappelijk onderwijs, voor het vak maatschappijleer;

e. *Wiskunde en rekenen*

1°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «2.41 (I)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de vierjarige deeltijdse studierichting leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in wiskunde;

2°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «2.42 (I)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de ten minste tweejarige deeltijdse studierichting leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in wiskunde;

3°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «12.9 (a t/m d)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de samengestelde vijfjarige deeltijdse opleiding van de tweede fase leraar nautisch onderwijs in zeemanschap + p.d., leraar nautisch onderwijs van de eerste graad in zeevaartkunde + p.d., leraar nautisch onderwijs van de eerste graad in scheepswerktuigkunde + p.d. of leraar nautisch onderwijs van de eerste graad in radiokunde + p.d.;

4°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «7.3 (g)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de vierjarige voltijdse studierichting opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad, samengesteld uit 2 studierichtingsdelen (vakken), waarvan een deel het vak wiskunde betreft;

5°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «11.15» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – akte van bekwaamheid van de derde graad welke krachtens artikel III van de wet van 4 juli 1985 (Stb. 408) tot uiterlijk 1 augustus 1989 kan worden uitgereikt tot het geven van voortgezet onderwijs in het vak wiskunde;

6°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «11.30» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – akte van bekwaamheid van de tweede graad als bedoeld in artikel 29, vierde lid onder a, van de Wet op het voortgezet onderwijs, tot het geven van voortgezet onderwijs in het vak wiskunde;

7°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «1.23» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift van met goed gevolg afgelegd examen van de opleiding van de tweede fase tot leraar in het voortgezet onderwijs als bedoeld in artikel 18, derde lid, van de Wet op het wetenschappelijk onderwijs, voor het vak wiskunde;

f. *Muziek*

1°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «9.13 (a)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de samengestelde voltijdse dan wel deeltijdse studierichting met een cursusduur van ten minste 4 jaren muziekonderwijs A algemene muzikale vorming;

2°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «9.13 (c)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de samengestelde voltijdse dan wel deeltijdse studierichting met een cursusduur van ten minste 4 jaren muziekonderwijs B schoolmuziek;

6°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «1.17» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift van met goed gevolg afgelegd examen van de opleiding van de tweede fase tot leraar in het voortgezet onderwijs als bedoeld in artikel 18, derde lid, van de Wet op het wetenschappelijk onderwijs, voor het vak muziek;

g. *Tekenen*

1°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «8.5 (a)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de samengestelde voltijdse studierichting met een cursusduur van ten minste 4 jaren leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in tekenen;

2°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «7.3 (m)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de vierjarige voltijdse studierichting opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad, samengesteld uit 2 studierichtingsdelen (vakken), waarvan een deel het vak tekenen betreft;

h. *Handvaardigheid*

1°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «7.3 (k en l)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de vierjarige voltijdse studierichting opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad, samengesteld uit 2 studierichtingsdelen (vakken), waarvan een deel het vak textiele werkvormen of handvaardigheid betreft;

2°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «8.5 (b en c)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de samengestelde voltijdse studierichting met een cursusduur van ten minste 4 jaren leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in handvaardigheid of textiele werkvormen;

3°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «8.6» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de tweejarige deeltijdse samengestelde studierichting handvaardigheid (handenarbeid) B;

i. *Lichamelijke oefening* in de kolom (O)WVO-nrs.: «2.40» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de vierjarige voltijdse studierichting leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in lichamelijke oefening;

j. *Latijnse taal, Griekse taal* in de kolom (O)WVO-nrs.: «1.12» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift van met goed gevolg afgelegd examen van de opleiding van de tweede fase tot leraar in het voortgezet onderwijs als bedoeld in artikel 18, derde lid, van de Wet op het wetenschappelijk onderwijs, voor het vak Grieks en Latijn;

k. *Franse taal*

1°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «2.41 (e)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de vierjarige deeltijdse studierichting leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Frans;

2°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «2.42 (e)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de ten minste tweejarige deeltijdse studierichting leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Frans;

3°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «7.3 (c)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de vierjarige voltijdse studierichting opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad, samengesteld uit 2 studierichtingsdelen (vakken), waarvan een deel het vak Frans betreft;

4°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «II.7» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – akte van bekwaamheid van de derde graad welke krachtens artikel III van de wet van 4 juli 1985 (Stb. 408) tot uiterlijk 1 augustus 1989 kan worden uitgereikt tot het geven van voortgezet onderwijs in het vak Frans;

5°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «II.22» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – akte van bekwaamheid van de tweede graad als bedoeld in artikel 29, vierde lid onder a, van de Wet op het voortgezet onderwijs, tot het geven van voortgezet onderwijs in het vak Frans;

6°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «I.9» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift van met goed gevolg afgelegd examen van de opleiding van de tweede fase tot leraar in het voortgezet onderwijs als bedoeld in artikel 18, derde lid, van de Wet op het wetenschappelijk onderwijs, voor het vak Frans;

l. Duitse taal

1°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «2.41 (c)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de vierjarige deeltijdse studierichting leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Duits;

2°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «2.42 (c)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de ten minste tweejarige deeltijdse studierichting leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Duits;

3°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «7.3 (d)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de vierjarige voltijdse studierichting opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad, samengesteld uit 2 studierichtingsdelen (vakken), waarvan een deel het vak Duits betreft;

4°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «II.4» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – akte van bekwaamheid van de derde graad welke krachtens artikel III van de wet van 4 juli 1985 (Stb. 408) tot uiterlijk 1 augustus 1989 kan worden uitgereikt tot het geven van voortgezet onderwijs in het vak Duits;

5°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «II.20» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – akte van bekwaamheid van de tweede graad als bedoeld in artikel 29, vierde lid onder a, van de Wet op het voortgezet onderwijs, tot het geven van voortgezet onderwijs in het vak Duits;

6°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «I.6» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift van met goed gevolg afgelegd examen van de opleiding van de tweede fase tot leraar in het voortgezet onderwijs als bedoeld in artikel 18, derde lid, van de Wet op het wetenschappelijk onderwijs, voor het vak Duits;

m. Engelse taal

1°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «2.41 (d)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de vierjarige deeltijdse studierichting leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Engels;

2°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «2.42 (d)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de ten minste tweejarige deeltijdse studierichting leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Engels;

3°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «7.3 (b)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de vierjarige voltijdse studierichting opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad, samengesteld uit 2 studierichtingsdelen (vakken), waarvan een deel het vak Engels betreft;

4°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «II.6» en in de kolom Bewijzen van

bekwaamheid: – akte van bekwaamheid van de derde graad welke krachtens artikel III van de wet van 4 juli 1985 (Stb. 408) tot uiterlijk 1 augustus 1989 kan worden uitgereikt tot het geven van voortgezet onderwijs in het vak Engels;

5°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «II.21» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – akte van bekwaamheid van de tweede graad als bedoeld in artikel 29, vierde lid onder a, van de Wet op het voortgezet onderwijs, tot het geven van voortgezet onderwijs in het vak Engels;

6°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «I.7» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift van met goed gevolg afgelegd examen van de opleiding van de tweede fase tot leraar in het voortgezet onderwijs als bedoeld in artikel 18, derde lid, van de Wet op het wetenschappelijk onderwijs, voor het vak Engels;

n. *Natuurkunde*

1°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «2.41 (h)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de vierjarige deeltijdse studierichting leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in natuurkunde;

2°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «2.42 (h)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de ten minste tweejarige deeltijdse studierichting leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in natuurkunde;

3°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «12.9 (a t/m d)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de samengestelde vijfjarige deeltijdse opleiding van de tweede fase leraar nautisch onderwijs van de eerste graad in zeemanschap + p.d., leraar nautisch onderwijs van de eerste graad in zeevaartkunde + p.d., leraar nautisch onderwijs van de eerste graad in scheepswerktuigkunde + p.d. of leraar nautisch onderwijs van de eerste graad in radiokunde + p.d.

4°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «7.3 (h)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de vierjarige voltijdse studierichting opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad, samengesteld uit 2 studierichtingsdelen (vakken), waarvan een deel het vak natuurkunde betreft;

5°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «II.10» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – akte van bekwaamheid van de derde graad welke krachtens artikel III van de wet van 4 juli 1985 (Stb. 408) tot uiterlijk 1 augustus 1989 kan worden uitgereikt tot het geven van voortgezet onderwijs in het vak natuurkunde;

6°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «II.25» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – akte van bekwaamheid van de tweede graad als bedoeld in artikel 29, vierde lid onder a, van de Wet op het voortgezet onderwijs, tot het geven van voortgezet onderwijs in het vak natuurkunde;

7°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «I.18» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift van met goed gevolg afgelegd examen van de opleiding van de tweede fase tot leraar in het voortgezet onderwijs als bedoeld in artikel 18, derde lid, van de Wet op het wetenschappelijk onderwijs, voor het vak natuurkunde;

o. *Scheikunde*

1°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «2.41 (j)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de vierjarige deeltijdse studierichting leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in scheikunde;

2°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «2.42 (j)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de ten minste tweejarige deeltijdse

studierichting leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in scheikunde;

3°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «7.3 (i)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de vierjarige voltijdse studierichting opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad, samengesteld uit 2 studierichtingsdelen (vakken), waarvan een deel het vak scheikunde betreft;

4°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «II.12» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – akte van bekwaamheid van de derde graad welke krachtens artikel III van de wet van 4 juli 1985 (Stb. 408) tot uiterlijk 1 augustus 1989 kan worden uitgereikt tot het geven van voortgezet onderwijs in het vak scheikunde;

5°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «II.28» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – akte van bekwaamheid van de tweede graad als bedoeld in artikel 29, vierde lid onder a, van de Wet op het voortgezet onderwijs, tot het geven van voortgezet onderwijs in het vak scheikunde;

p. *Biologie*

1°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «2.41 (b)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de vierjarige deeltijdse studierichting leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in biologie;

2°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «2.42 (b)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de ten minste tweejarige deeltijdse studierichting leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in biologie;

3°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «7.3 (j)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de vierjarige voltijdse studierichting opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad, samengesteld uit 2 studierichtingsdelen (vakken), waarvan een deel het vak biologie betreft;

4°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «II.3» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – akte van bekwaamheid van de derde graad welke krachtens artikel III van de wet van 4 juli 1985 (Stb. 408) tot uiterlijk 1 augustus 1989 kan worden uitgereikt tot het geven van voortgezet onderwijs in het vak biologie;

5°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «II.19» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – akte van bekwaamheid van de tweede graad als bedoeld in artikel 29, vierde lid onder a, van de Wet op het voortgezet onderwijs, tot het geven van voortgezet onderwijs in het vak biologie;

6°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «I.4» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift van met goed gevolg afgelegd examen van de opleiding van de tweede fase tot leraar in het voortgezet onderwijs als bedoeld in artikel 18, derde lid, van de Wet op het wetenschappelijk onderwijs, voor het vak biologie;

q. *Kennis der Natuur* in de kolom (O)WVO-nrs.: «7.3 (h, i en j)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de vierjarige voltijdse studierichting opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad, samengesteld uit 2 studierichtingsdelen (vakken), waarvan een deel het vak natuurkunde, scheikunde of biologie betreft;

r. *Handelskennis*

1°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «2.41 (p en q)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de vierjarige deeltijdse studierichting leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in algemene economie of bedrijfseconomie;

2°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «2.42 (n en o)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de ten minste tweejarige deeltijdse studierichting leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in algemene economie of bedrijfseconomie;

3°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «7.3 (o en p)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de vierjarige voltijdse studierichting opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad, samengesteld uit 2 studierichtingsdelen (vakken), waarvan een deel het vak algemene economie of bedrijfseconomie betreft;

4°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «11.5» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – akte van bekwaamheid van de derde graad welke krachtens artikel III van de wet van 4 juli 1985 (Stb. 408) tot uiterlijk 1 augustus 1989 kan worden uitgereikt tot het geven van voortgezet onderwijs in de vakken bedrijfseconomie en algemene economie;

5°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «11.17» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – akte van bekwaamheid van de tweede graad als bedoeld in artikel 29, vierde lid onder a, van de Wet op het voortgezet onderwijs, tot het geven van voortgezet onderwijs in het vak algemene economie;

6°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «11.18» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – akte van bekwaamheid van de tweede graad als bedoeld in artikel 29, vierde lid onder a, van de Wet op het voortgezet onderwijs, tot het geven van voortgezet onderwijs in het vak bedrijfseconomie;

7°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «1.2» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift van met goed gevolg afgelegd examen van de opleiding van de tweede fase tot leraar in het voortgezet onderwijs als bedoeld in artikel 18, derde lid, van de Wet op het wetenschappelijk onderwijs, voor het vak algemene economie;

8°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «1.3» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift van met goed gevolg afgelegd examen van de opleiding van de tweede fase tot leraar in het voortgezet onderwijs als bedoeld in artikel 18, derde lid, van de Wet op het wetenschappelijk onderwijs, voor het vak bedrijfseconomie;

s. *Huishoudkunde* in de kolom (O)WVO-nrs.: «7.3 (n)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de vierjarige voltijdse studierichting opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad, samengesteld uit 2 studierichtingsdelen (vakken), waarvan een deel het vak huishoudkunde betreft;

t. *Friese taal*

1°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «2.41 (f)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de vierjarige deeltijdse studierichting leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Fries;

2°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «2.42 (f)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de vierjarige deeltijdse studierichting leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Fries;

3°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «11.8» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – akte van bekwaamheid van de derde graad welke krachtens artikel III van de wet van 4 juli 1985 (Stb. 408) tot uiterlijk 1 augustus 1989 kan worden uitgereikt tot het geven van voortgezet onderwijs in het vak Fries;

4°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «11.23» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – akte van bekwaamheid van de tweede graad als bedoeld in artikel 29, vierde lid onder a, van de Wet op het voortgezet onderwijs, tot het geven van voortgezet onderwijs in het vak Fries;

5°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «1.10» en in de kolom Bewijzen van

bekwaamheid: – getuigschrift van met goed gevolg afgelegd examen van de opleiding van de tweede fase tot leraar in het voortgezet onderwijs als bedoeld in artikel 18, derde lid, van de Wet op het wetenschappelijk onderwijs, voor het vak Fries;

u. *Spaanse taal*

1°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «2.41 (k)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de vierjarige deeltijdse studierichting leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Spaans;

2°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «2.42 (k)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de ten minste tweejarige deeltijdse studierichting leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Spaans;

3°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «II.13» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – akte van bekwaamheid van de derde graad welke krachtens artikel III van de wet van 4 juli 1985 (Stb. 408) tot uiterlijk 1 augustus 1989 kan worden uitgereikt tot het geven van voortgezet onderwijs in het vak Spaans;

4°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «II.29» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – akte van bekwaamheid van de tweede graad als bedoeld in artikel 29, vierde lid onder a, van de Wet op het voortgezet onderwijs, tot het geven van voortgezet onderwijs in het vak Spaans;

5°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «I.21» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift van met goed gevolg afgelegd examen van de opleiding van de tweede fase tot leraar in het voortgezet onderwijs als bedoeld in artikel 18, derde lid, van de Wet op het wetenschappelijk onderwijs, voor het vak Spaans;

v. *Kantoorpraktijk*

1°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «2.41 (p en q)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de vierjarige deeltijdse studierichting leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in algemene economie of bedrijfseconomie;

2°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «2.42 (n en o)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de ten minste tweejarige deeltijdse studierichting leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in algemene economie of bedrijfseconomie;

3°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «7.3 (o en p)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de vierjarige voltijdse studierichting opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad, samengesteld uit 2 studierichtingsdelen (vakken), waarvan een deel het vak algemene economie of bedrijfseconomie betreft;

w. *Verkooppraktijk*

1°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «2.41 (p en q)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de vierjarige deeltijdse studierichting leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in algemene economie of bedrijfseconomie;

2°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «2.42 (n en o)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de ten minste tweejarige deeltijdse studierichting leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in algemene economie of bedrijfseconomie;

3°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «7.3 (o en p)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de vierjarige voltijdse studierichting opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad,

samengesteld uit 2 studierichtingsdelen (vakken), waarvan een deel het vak algemene economie of bedrijfseconomie betreft;

x. *Gezondheidskunde* in de kolom (O)WVO-nrs.: «7.3 (q)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de vierjarige voltijdse studierichting opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad, samengesteld uit 2 studierichtingsdelen (vakken), waarvan een deel het vak gezondheidskunde betreft;

y. *Textiele werkvormen*

1°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «7.3 (k)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de vierjarige voltijdse studierichting opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad, samengesteld uit 2 studierichtingsdelen (vakken), waarvan een deel het vak textiele werkvormen betreft;

2°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «8.5 (c)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de samengestelde voltijdse studierichting met een cursusduur van ten minste 4 jaren leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in textiele werkvormen;

z. *Bouwkunde*

1°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «10.8 (c 1 en c 2)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de uit de studierichtingsdelen I en II samengestelde vierjarige deeltijdse studierichting opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad bouwtechniek I of bouwtechniek II met als afstudeerrichting fijnhoutbewerken;

2°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «10.8 (d 1 en d 2)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de uit de studierichtingsdelen I en II samengestelde vierjarige deeltijdse studierichting opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad bouwtechniek I of bouwtechniek II met als afstudeerrichting timmeren;

3°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «10.8 (e 1 en e 2)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de uit de studierichtingsdelen I en II samengestelde vierjarige deeltijdse studierichting opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad bouwtechniek I of bouwtechniek II met als afstudeerrichting metselen en stucadoren;

4°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «10.8 (f 1 en f 2)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de uit de studierichtingsdelen I en II samengestelde vierjarige deeltijdse studierichting opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad bouwtechniek I of bouwtechniek II met als afstudeerrichting schilderen;

5°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «10.9 (a 1 en a 2)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de uit de studierichtingsdelen I en II samengestelde tweejarige deeltijdse studierichting opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad bouwtechniek I of bouwtechniek II;

6°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «10.10 (i)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de vierjarige voltijdse dan wel vijfjarige deeltijdse studierichting bouwkunde + p.d.;

7°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «10.10 (l)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de vierjarige voltijdse dan wel vijfjarige deeltijdse studierichting bouwtechnische bedrijfskunde;

8°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «10.11 (a, b en c)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de zesjarige deeltijdse opleiding van de tweede fase voor beroepen op het terrein van architectuur, stedenbouw of landschapsarchitectuur;

aa. *Bouwtechniek*

1°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «10.8 (c 1 en c 2)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de uit de studierichtingsdelen I en II samengestelde vierjarige deeltijdse studierichting opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad bouwtechniek I of bouwtechniek II met als afstudeerrichting fijnhoutbewerken;

2°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «10.8 (d 1 en d 2)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de uit de studierichtingsdelen I en II samengestelde vierjarige deeltijdse studierichting opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad bouwtechniek I of bouwtechniek II met als afstudeerrichting timmeren;

3°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «10.8 (e 1 en e 2)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de uit de studierichtingsdelen I en II samengestelde vierjarige deeltijdse studierichting opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad bouwtechniek I of bouwtechniek II met als afstudeerrichting metselen en stucadoren;

4°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «10.8 (f 1 en f 2)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de uit de studierichtingsdelen I en II samengestelde vierjarige deeltijdse studierichting opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad bouwtechniek I of bouwtechniek II met als afstudeerrichting schilderen;

5°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «10.9 (a 1 en a 2)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de uit de studierichtingsdelen I en II samengestelde tweejarige deeltijdse studierichting opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad bouwtechniek I of bouwtechniek II;

6°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «10.10 (i)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de vierjarige voltijdse dan wel vijfjarige deeltijdse studierichting bouwkunde + p.d.;

7°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «10.10 (l)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de vierjarige voltijdse dan wel vijfjarige deeltijdse studierichting bouwtechnische bedrijfskunde;

8°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «10.11 (a, b en c)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de zesjarige deeltijdse opleiding van de tweede fase voor beroepen op het terrein van architectuur, stedenbouw of landschapsarchitectuur;

bb. *Consumptieve techniek*

1°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «10.8 (j 1 en j 2)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de uit de studierichtingsdelen I en II samengestelde vierjarige deeltijdse studierichting opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad consumptieve techniek I of consumptieve techniek II met als afstudeerrichting brood- en banketbakken;

2°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «10.8 (k 1 en k 2)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van

met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de uit de studierichtingsdelen I en II samengestelde vierjarige deeltijdse studierichting opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad consumptieve techniek I of consumptieve techniek II met als afstudeerrichting koken en serveren;

3°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «10.9 (h 1 en h 2)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de uit de studierichtingsdelen I en II samengestelde tweejarige deeltijdse studierichting opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad koken en serveren I of koken en serveren II;

4°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «10.9 (i 1 en i 2)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de uit de studierichtingsdelen I en II samengestelde tweejarige deeltijdse studierichting opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad brood- en banketbakken I of brood- en banketbakken II;

cc. *Elektrotechniek*

1°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «10.8 (h 1 en h 2)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de uit de studierichtingsdelen I en II samengestelde vierjarige deeltijdse studierichting opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad elektrotechniek I of elektrotechniek II;

2°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «10.9 (e 1 en e 2)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de uit de studierichtingsdelen I en II samengestelde tweejarige deeltijdse studierichting opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad elektrotechniek I of elektrotechniek II;

3°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «10.10 (a)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de vierjarige voltijdse dan wel vijfjarige deeltijdse studierichting elektrotechniek + p.d.;

dd. *Grafische techniek*

1°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «10.8 (l 1 en l 2)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de uit de studierichtingsdelen I en II samengestelde vierjarige deeltijdse studierichting opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad grafische techniek I of grafische techniek II;

2°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «10.9 (f 1 en f 2)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de uit de studierichtingsdelen I en II samengestelde tweejarige deeltijdse studierichting opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad grafische techniek I of grafische techniek II;

ee. *Installatietechniek* in de kolom (O)WVO-nrs.: «10.8 (l 1 en l 2)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de uit de studierichtingsdelen I en II samengestelde vierjarige deeltijdse studierichting opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad grafische techniek I of grafische techniek II;

ff. *Mechanische techniek*

1°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «10.8 (a 1 en a 2)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de uit de studierichtingsdelen I en II samengestelde vierjarige deeltijdse studierichting opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad mechanische

techniek I of mechanische techniek II met als afstudeerrichting verspanende technieken;

2°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «10.8 (b 1 en b 2)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de uit de studierichtingsdelen I en II samengestelde vierjarige deeltijdse studierichting opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad mechanische techniek I of mechanische techniek II met als afstudeerrichting niet-verspanende technieken;

3°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «10.9 (b 1 en b 2)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de uit de studierichtingsdelen I en II samengestelde tweejarige deeltijdse studierichting opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad mechanische techniek I of mechanische techniek II;

4°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «10.10 (b t/m e)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de vierjarige voltijdse dan wel vijfjarige deeltijdse studierichting werktuigbouwkunde + p.d., vliegtuigbouwkunde + p.d., scheepsbouwkunde + p.d. of metaalkunde + p.d.;

gg. *Motorvoertuigentechniek*

1°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «10.8 (g 1 en g 2)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de uit de studierichtingsdelen I en II samengestelde vierjarige deeltijdse studierichting opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad motorvoertuigentechniek I of motorvoertuigentechniek II;

2°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «10.9 (d 1 en d 2)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de uit de studierichtingsdelen I en II samengestelde tweejarige deeltijdse studierichting opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad motorvoertuigentechniek I of motorvoertuigentechniek II;

3°. in de kolom (O)WVO-nrs.: «10.10 (f)» en in de kolom Bewijzen van bekwaamheid: – getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de vierjarige voltijdse dan wel vijfjarige deeltijdse studierichting autotechniek + p.d..

7. Aan de bewijzen van bekwaamheid die bevoegdheid verlenen tot het geven van voortgezet speciaal onderwijs wordt na de onderwijsactiviteit *Verkooppraktijk* in de kolommen «Onderwijsactiviteiten», onderscheidenlijk «(O)WVO-nrs» en «Bewijzen van bekwaamheid» toegevoegd: « *Techniek* (art. 13, tweede lid, ISOVSO)», onderscheidenlijk «2.43» en «– het getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de deeltijdse studierichting opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in het vak techniek;

– een door de Minister van Onderwijs en Wetenschappen op grond van de ISOVSO of de Overgangswet W.V.O. afgegeven bevoegdheidsverklaring voor het vak algemene technieken of algemene technieken (techniek);».

8. Aan het slot van de bewijzen van bekwaamheid die bevoegdheid verlenen tot het geven van voortgezet speciaal onderwijs, wordt het gestelde in de kolommen «Onderwijsactiviteiten» en «Bewijzen van bekwaamheid» onder «*Overige niet reeds genoemde vakken*» vervangen door:

De bewijzen van bekwaamheid bedoeld in het derde lid onder a tot en

met d van artikel 111, die tevens bevoegdheid verlenen tot het geven van voortgezet speciaal onderwijs in de onderwijsactiviteit Friese taal, zijn:

Onderwijsactiviteiten	Bewijzen van bekwaamheid
<i>Friese taal</i> (art. 13, derde lid, ISOVSO)	<ul style="list-style-type: none">- getuigschrift hoger beroepsonderwijs van met goed gevolg afgelegd afsluitend examen in de studierichting die voorbereid op het beroep van leraar basisonderwijs, waarop is vermeld dat examen is afgelegd in het onderdeel Friese taal;- akte van bekwaamheid als volledig bevoegd onderwijzer met de op deze akte aangetekende bevoegdheid tot het geven van onderwijs in de Friese taal (aantekening w);- akte van bekwaamheid als volledig bevoegd onderwijzer waaraan niet tevens de bevoegdheid tot het geven van onderwijs in de Friese taal is verbonden (aantekening w) te zamen met een verklaring dat de lessen in het vak Fries zijn gevolgd, uitgereikt door het bevoegd gezag van de hierna genoemde opleidingsscholen in de daarachter genoemde jaren:<ul style="list-style-type: none">* de Christelijke opleidingsschool voor onderwijzers «Claercamp» te Dokkum, 1976 tot en met 1981;* de Christelijke opleidingsschool voor onderwijzers «De Him» te Sneek, 1977 tot en met 1981;* de Rijksopleidingsschool voor onderwijzers te Heerenveen, 1978 tot en met 1981;* de Rijksopleidingsschool voor onderwijzers te Leeuwarden, 1979 tot en met 1981;* de Rijksopleidingsschool voor onderwijzers te Drachten, 1979 tot en met 1981;* de Christelijke opleidingsschool voor onderwijzers van het Ichtus College te Drachten, 1980 en 1981;* de Christelijke opleidingsschool voor onderwijzers «Mariënborg» te Leeuwarden 1979 tot en met 1981;* de Rooms-katholieke opleidingsschool voor onderwijzers te Steenwijkerwold, 1982;- akte van bekwaamheid als volledig bevoegd onderwijzer, hoofdonderwijzer of hoofdleidster bij het kleuteronderwijs, te zamen met<ul style="list-style-type: none">* een verklaring waaruit blijkt dat met gunstig resultaat een uit 's Rijks kas bekostigde applicatiecursus Friese taal is gevolgd;* een van de akten, diploma's of getuigschriften, genoemd onder de bewijzen van bekwaamheid bedoeld in het derde lid van artikel 111 ISOVSO die bevoegdheid verlenen tot het geven van voortgezet speciaal onderwijs in de onderwijsactiviteit Friese taal.

Voor de overige niet reeds genoemde vakken zijn de bewijzen van bekwaamheid de desbetreffende in de bijlage bij de Overgangswet W.V.O. genoemde bewijzen van bekwaamheid voor dat vak.

Artikel III

Van 1 augustus 1986 tot 1 januari 1989 wordt in de bijlage bij het Onderwijskundig besluit ISOVSO «*Friese taal* (artikel 12, zesde lid, ISOVSO)» vervangen door: «*Friese taal* (kennisgebieden; art. 12, eerste lid onder e, ISOVSO)» en wordt «*Friese taal* (artikel 13, derde lid, ISOVSO)» vervangen door: *Friese taal* (art. 13, tweede lid, ISOVSO).

Artikel IV

Dit besluit treedt in werking met ingang van de tweede dag na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin het wordt geplaatst en werkt, met uitzondering van artikel II, zevende lid, terug tot en met 1 augustus 1986.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat daarvan afschrift zal worden gezonden aan de Raad van State en aan de Algemene Rekenkamer.

's-Gravenhage, 4 mei 1990

Beatrix

De Staatssecretaris van Onderwijs en Wetenschappen,
J. Wallage

Uitgegeven de *drieëntwintigste* mei 1990.

De Minister van Justitie,
E.M.H. Hirsch Ballin

¹ Gewijzigd bij koninklijk besluit van 27 augustus 1987. Stb. 405
Het advies van de Raad van State is openbaar gemaakt door terinzagelegging bij het Ministerie van Onderwijs en Wetenschappen. Tevens zal het advies met de daarbij ter inzage gelegde stukken worden opgenomen in het bijvoegsel bij de Nederlandse Staatscourant van 12 juni 1990, nr. 111

NOTA VAN TOELICHTING

Algemeen

De wettelijke basis van de opleidingen voor een aantal bewijzen van bekwaamheid die worden genoemd in het Bevoegdhedenbesluit WBO (Stb. 1986, 572) en in de bijlage bij het Onderwijskundig besluit ISOVSO (Stb. 1985, 517) is als gevolg van het op 1 augustus 1986 in werking treden van de Wet op het hoger beroepsonderwijs (Stb. 1986, 289) gewijzigd. Deze opleidingen zijn op dat moment omgezet in studierichtingen h.b.o., hetgeen inhoudt dat h.b.o.-getuigschriften worden uitgereikt. Genoemd besluit en genoemde bijlage dienen daarom te worden aangepast. Voorts waren in het besluit en de bijlage de bewijzen van bekwaamheid genoemd in onderdeel II van het Besluit onderwijsbevoegdheden WVO (Stb. 1985, 506) ten onrechte niet opgenomen. Deze omissie wordt thans hersteld. Tevens is rekening gehouden met de in onderdeel I van het Besluit onderwijsbevoegdheden WVO genoemde getuigschriften. Ten slotte wordt opgemerkt dat het op het speciaal onderwijs betrekking hebbende deel van de bijlage van het Onderwijskundig besluit ISOVSO wordt geharmoniseerd met het Bevoegdhedenbesluit WBO waar het betreft de vakonderwijsvakken. In het Bevoegdhedenbesluit WBO zijn voor deze vakken reeds door middel van het besluit van 22 oktober 1986 (Stb. 545) alle ten aanzien van het voortgezet onderwijs geldende bewijzen van bekwaamheid aangewezen. Voor het speciaal onderwijs geschiedt dit door middel van het thans voorliggende besluit.

In artikel II, zevende lid, is de bevoegdheid voor het vak techniek geregeld. Met ingang van 1 augustus 1989 is een opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in het vak techniek van start gegaan. Aan het getuigschrift van deze lerarenopleiding wordt de bevoegdheid verbonden tot het geven van onderwijs in het vak techniek in het voortgezet onderwijs. Door het opnemen van dit getuigschrift in de bijlage bij het Onderwijskundig besluit ISOVSO wordt vastgelegd dat aan dit getuigschrift ook de bevoegdheid wordt verbonden tot het geven van onderwijs in het vak techniek in het voortgezet speciaal onderwijs. Tot de dag na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin dit besluit wordt geplaatst, is in de bevoegdheid voor het vak algemene technieken/algemene technieken (techniek) voorzien door afgifte van bevoegdheidsverklaringen op grond van artikel 3, zesde lid, van de Interimwet op het speciaal onderwijs en het voortgezet speciaal onderwijs (Stb. 1986, 614), omdat voor dit vak geen bewijs van bekwaamheid voor het voortgezet speciaal onderwijs was aangewezen. Aan deze door de Minister van Onderwijs en Wetenschappen afgegeven verklaringen wordt eveneens de bevoegdheid verbonden tot het geven van onderwijs in het vak techniek; dit betreft zowel de op grond van de ISOVSO als de op grond van de Overgangswet W.V.O. (Stb. 1967, 386) afgegeven bevoegdheidsverklaringen.

Advies van de Algemene bond van onderwijzend personeel d.d. 2 mei 1989, kenmerk 363876 Ke/K

De ABOP maakt bezwaar tegen de voorgenomen wijziging van het Bevoegdhedenbesluit WBO en de bijlage bij het Onderwijskundig besluit ISOVSO omdat VO-vakbevoegdheden nu ook voor het onderwijs aan 4-12-jarigen gaan tellen. Naar aanleiding daarvan kan, als eerder, worden opgemerkt dat de voorgestelde wijziging verband houdt met het beleid ten aanzien van de LO-akten.

Omdat deze akten op termijn niet meer uitgereikt worden en omdat thans onder de HBO-wet opleidingen gedefinieerd zijn die voor dezelfde

vakgebieden opleiden als voorheen de LO-akten, worden nu de in de HBO-wet genoemde diploma's genoemd.

Deze afstemming op de HBO-wet heeft tot gevolg dat er een groter aantal bevoegdheden genoemd wordt dan voorheen. Het is niet mogelijk een selectie uit de mogelijke HBO-wet afstudeervarianten op te nemen omdat alle varianten opleiden voor vakgebieden die in het verleden door de LO-akten werden bestreken.

Voorts mist de ABOP in het Bevoegdhedenbesluit WBO een nadere regeling van de bevoegdheid voor onderwijs in eigen taal en cultuur met betrekking tot degenen die de zogenoemde spoedcursus voor leerkrachten Marokkaanse taal en cultuur in het basisonderwijs hebben gevolgd, alsmede met betrekking tot allochtone Pabo-studenten die het diploma van deze opleiding niet konden behalen en bij wijze van uitzondering de mogelijkheid kregen om deel te nemen aan de applicatiecursus eigen taal en cultuur. Aangezien aan bovenbedoelde categorieën na het met succes afronden van de cursus geen ander diploma is uitgereikt dan het in artikel 6b van het Bevoegdhedenbesluit WBO genoemde diploma van de applicatiecursus eigen taal en cultuur, is er geen aanleiding voor aanpassing van dit besluit.

Advies van de Onderwijsraad d.d. 23 mei 1989, kenmerk OR 1/2167 P

De Onderwijsraad kan zich met de voorgestelde aanpassingen verenigen en adviseert dan ook de totstandkoming van het besluit te bevorderen.

De kanttekening van de Onderwijsraad met betrekking tot de vermelding van «kennisgebieden» in artikel II, tweede lid, heb ik overgenomen.

Deregulering

Dit voorstel is getoetst aan de Aanwijzingen inzake de toetsing van ontwerpen van wet en van algemene maatregel van bestuur en blijkt geen bezwaren uit dien hoofde te ontmoeten.

Artikelen

Artikel III

Door middel van de wet van 1 december 1988, Stb. 559, is in de artikelen 12, zesde lid, en 13, derde lid, van de ISOVSO de mogelijkheid neergelegd dat aan scholen in de provincie Friesland het (voortgezet) speciaal onderwijs mede onderwijs in de Friese taal kan omvatten. In verband daarmee is in de kolom Onderwijsactiviteiten de artikelaanduiding met betrekking tot de Friese taal aangepast.

De Staatssecretaris van Onderwijs en Wetenschappen,
J. Wallage